

Tiivistelmä Helmikuun aamukahveista 16.2.2010

Kööpenhaminan ilmastokokous 7.-19.12.2009 oli yksi suurimmista koskaan järjestetyistä YK-kokouksista. Kyseisessä kokouksessa oli tavoitteena sopia vuoden 2012 jälkeisestä ilmastopolitiikasta. Mittavasta edustuksesta huolimatta Kööpenhaminan ilmastokokouksessa ei päästy toivottuun lopputulokseen, sillä pieni joukko valtioista ei sitoutunut loppuasiakirjaan. Tämän seurauksena ilmastokokouksen loppuasiakirja, jota kutsutaan Suomessa Kööpenhaminan sitoumukseksi (Copenhagen Accord) merkittiin viimeisessä täysistunnossa ainoastaan tiedoksi. Sitoumusta vastustivat Nicaragua, Venezuela, Kuuba, Ecuador, Bolivia ja Sudan sekä pienistä saarivaltioista Tuvalu.

Vaikka Kööpenhaminan ilmastokokouksen lopputulos olikin pettymys, korostaa Suomen pääneuvottelija **Sirkka Haunia** sitä, että ensimmäistä kertaa ilmastokokouksen myötä päästövähennyksiin sitoutuu sekä teollisuus- että kehitysmaat. Muita merkittäviä aikaansaannoksia olivat teollisuusmaiden lupaamat lyhyen aikavälin ilmastorahoitukset kehitysmailla. Rahoitus on yhteensä 30 miljardia vuosien 2010 – 2012 aikana, EU on sitoutunut antamaan rahoitusta 7,2 miljardia euroa. Suomen osuus on 110 miljoonaa euroa. Etusijalla rahoituksen saamisessa ovat kaikkein köyhimmät ja haavoittuvimmat kehitysmaat sekä Afrikka. Tuen myötä kehitysmailla on puolestaan raportointivelvollisuus. Lisäksi perustetaan korkean tason elin tarkastelemaan potentiaalisia rahoituksen lähteitä, mm. innovatiivisia rahoituslähteitä, ja sitä, miten rahoitustarpeet näiden avulla onnistutaan täyttämään. Muita merkittäviä aikaansaannoksia olivat mekanismi kehitysmaiden metsäkatojen hidastamiselle ja mekanismi teknologian kehitystä ja siirtoa varten.

Kööpenhaminan sitoumuksen suurin puute on kuitenkin se, että sopimus ei ole laillisesti sitova, vaan enemmänkin poliittinen sopimus. Sitoumuksessa ei ole myöskään mainittu globaaleja päästövähennystavoitteita vuoteen 2020 eikä pitkän tähtäimen tavoitteita vuoteen 2050. EU on omalla lainsäädännöllään sitoutunut -20 % päästövähennystavoitteeseen. EU oli lupautunut sitoutumaan -30 % tavoitteeseen, jos ilmastopöytäkirjasta olisi tullut maailmanlaajuinen. Kööpenhaminan kokous ei kuitenkaan vastannut EU:n sille asettamia odotuksia, joten EU:n päästövähennystavoite pysyy 20 prosentissa. Neuvotteluissa jäi myös ratkaisematta hiilinielujen rooli, joka olisi ollut Suomen kannalta tärkeä kysymys. Mekanismien osalta jäi myös täsmällisesti määrittelemättä missä määräjassa ja millä tavoin tavoitteet toteutetaan.

Sirkka Haunian mukaan Kööpenhaminan kokouksen jälkeen eri tahojen osalta on selvästi havaittavissa tiettyä hosumista, mikä ilmenee monien kansainvälisten kokousten suunnitteluna. Haunian mielestä nyt pitäisin enemmänkin pysähtyä miettimään rauhassa, miten tästä eteenpäin. Maailma on muuttunut siten, että geopolitiittinen asetelma on aivan uudenlainen Kiinan ja USA:n kasvaneen vallan myötä. Kööpenhaminan sitoumus antaa jatkomandaatin 16. osapuolikokoukseen saakka Kioton pöytäkirjan jatkosta ja ilmastopöytäkirjan toimeenpanon vahvistamisesta neuvotteleville työryhmille. Seuraava osapuolikokous pidetään Meksikossa joulukuussa 2010. USA on ilmoittanut, ettei aio hyväksyä Kioton pöytäkirjaa. Sirkka Haunia painotti sitä, että ilmastokysymyksissä kehitysmailla yksikin laillinen instrumentti – vaikka kuinka vaillinainen – on parempi kuin ei mitään. Haunia myös korosti sitä, kuinka Suomi teki merkittävää työtä siinä, että viittaukset sukupuolten tasa-arvoon ja naisten osallistumiseen säilyvät neuvottelutekstien osana. Suomi sai erityistä arvostusta sukupuolinäkökulman esiin tuomisessa.

(Tiivistelmän laati: Eurooppalaiset ry:n sihteeri Heini Turkia)